

NATALIA BEG

IZMEĐU KRALJEVICE I RABA – O MAJSTORU ILIJI I NEPOZNATOJ KVARNERSKOJ RADIONICI IZ DRUGE POLOVICE 15. STOLJEĆA

Natalia Beg
Mundanije
HR 51280 Rab
beg.natalia@gmail.com

UDK: 929(497.5Kraljevica)
272"15"
Prethodno priopćenje
Ur.: 2023-06-22

U ovom radu autorica obrađuje kamene grbove koji su sekundarno ugrađeni u zide vile Antoinetta u gradu Rabu te za sada poznate radove majstora Marka i Ilije.

O majstorima Iliji i Marku donose se dostupne informacije te se navode njihovi poznati angažmani. Također je iznesena teza o postojanju dosad nepoznate kvarnerske radionice.

Ključne riječi: majstor Ilija, majstor Marko, klesarska radionica, Kraljevica, Rab, 15. stoljeće

Grbovi u vili Antoinetti

Grbovi o kojima će biti riječ u tekstu raspoređeni su kao spoliji u interijeru vile Antoinetta¹, u njezinom vrtu te na vanjskom južnom pročelju. Može se naći ukupno osam grbova koji pripadaju uvažanim plemićkim obiteljima od kojih su neke rapske obitelji, a neke su se doselile na otok². U zid manjeg objekta koji je adaptiran u stan nalazi se uzidano pet grbova. Dva grba su grbovi rapske plemićke obitelji Benedetti (Sl. 1).

Grb u štitu u formi konjske glave (*a testa di cavallo*) sastoji se od šesterokrake zvijezde iznad ljestava s tri prečke. Poznat je u rapskoj heraldici te je objavljen u svojevrsnom grbovniku koji je priredio Goroslav Oštrić.³

¹ Vila Antoinetta, među rapskim stanovništvom bolje poznata kao Maharzeva vila, nije stručno obrađena. Širem krugu javnosti nije poznata. U literaturi je spominju tek Wilhelm Schleyer, Vladislav Brusić i Hrvoje Turk. Građena je od 1909. do 1912. godine. (W. SCHLEYER, 1914, 177, 178, 179; V. BRUSIĆ, 1926, 159; H. TURK, 1994, 26)

² O rapskoj heraldici pisali su tek poneki autori kao Miroslav Granić, Goroslav Oštrić i Dušan Mlacović, koji je istraživao i rapski patricijat. (D. MLACOVIC, 2012, 6–333; G. OŠTRIĆ, 2002, 1–193; M. GRANIĆ, 1987, 225–249)

³ G. OŠTRIĆ, 2002, 144.

Sl. 1. Grb obitelji Benedetti
(foto: Natalia Beg)

Sl. 2. Ploča s grbovima Minio, Badoaer i Nimira
(foto: N. Beg)

Ispod obilježja obitelji Benedetti na istom zidu nalaze se još tri grba smještene u nizu na reljefnoj ploči (Sl. 2).

Desno je grb u literaturi poznat kao grb rapske plemićke obitelji Nimira⁴, dok su druga dva grbovi obitelji koje nisu rapski patriciji. Grb Nimira vrlo je jednostavan i sastoji se od pet šiljaka koji su smješteni unutar štita.

U sredini reljefne ploče isklesan je grb obitelji Minio. Navedena obitelj spominje se i u Trogiru.⁵ Heraldički znak ove obitelji koncipiran je unutar štita kao dijagonalni niz rombova koji se proteže iz gornjeg lijevog ugla prema donjem desnom. Sličan je grbu obitelji Gradenigo, ali držimo kako se ipak radi o dijagonalnom nizu rombova, a ne stuba.

Krajnje lijevo položeno je heraldičko znakovlje obitelji Badoaer i prikazuje propetog lava s tri ukošene grede.⁶ Poznato je kako su na Rabu živjeli pripadnici obitelji Badoaer koja je inače dio mletačkog patricijata. U 15. stoljeću bio je običaj da u svaki grad u Dalmaciji dođe po jedan mletački patricij te se nastani s obitelji.⁷

Sva tri grba smještena su na zajedničkoj pravokutnoj ploči, svaki u svojem štitu. Ploča je napukla uzdužno u jednom dijelu te je pokrpana cementom. U donjem dijelu ploče je natpis: *MR HELIAS FECIT HOC OPVS*. Na kraju natpisa

⁴ G. OŠTRIĆ, 2002, 157.

⁵ R. BUŽANČIĆ, 2010, 13.

⁶ S. GRINZATO, 2015, 16.

⁷ I. PEDERIN, 1992, 127. Za ranija razdoblja usp. I. BENYOVSKY LATIN, 2021.

Sl. 3. Grb s trakom ispunjenom motivom šahovskih polja (grb obitelji Malatesta)
(foto: N. Beg)

je godina 1470. ili 1476. Vjerojatnije je kako se radi o 1470. godini budući da je te godine Lorenzo Minio bio knez na Rabu, a na ploči je njegov grb. I Cvito Fisković podržava tezu o godini 1470., ali on drugačije čita sâm natpis; početak natpisa čita kao *Mo*, ne *MR*.⁸

U interijeru vile još je nekoliko spolija. Na kraju hodnika, na jugozapadnom dijelu, iz kojeg se pruža pogled na more i poluotok Frkanj uzidana su četiri spolija. Na sjevernom zidu uzidan je i grb s motivom tri trake koje su ispunjene šahovskim poljem (Sl. 3).

Iznad štita u kojem su smještene trake prikazano je poprsje anđeoskog lika s rukama sklopljenima u molitvi. Detaljniju analizu teško je napraviti jer je komad izlizan. Na Rabu je ovakav prikaz anđeoskog lika iznad štita grba zasad jedini poznati primjerak.

Vjerojatno se radi o grbu obitelji Malatesta.⁹ Grb isto tako nije obrađen u stručnoj literaturi. Ovakvi prikazi grbova s anđelom iznad štita česti su po Veneciji.¹⁰ Iznad vrata franjevačkog samostana u gradu Krku nalazi se grb u štitu iznad kojeg je anđeo kao na rapskom primjeru. Međutim, čini se kako su ruke anđela na rapskom primjeru sklopljene u molitvi, dok na krčkom anđeo jednom rukom blagoslivlja, a drugom drži kuglu s motivom križa.¹¹ Prezime Malatesta spominje se u Korčuli gdje je godine 1622. Sigizmund Malatesta zabilježen kao knez¹² te u Trogiru gdje se u Kneževoj palači nalazi grb obitelji Malatesta.¹³ Moguće je kako je i na Rabu neki Malatesta bio knez, ali to nije sačuvano u poznatim i objavljenim izvorima.

Na istočnom zidu interijera uzidana je velika pravokutna ploča na kojoj je prikaz dvije obiteljske insignije (Sl. 4). Prvi grb u štitu ima motiv šest cvjetova, dok je drugi po sredini podijeljen ravnom trakom. Goroslav Oštrić u monografiji o grbovima Primorsko-goranske županije donosi fotografiju mjesta gdje je ploča

⁸ C. FISKOVIĆ, 1948, 7.

⁹ S. TIBERINI, 2014, 297.

¹⁰ A. RIZZI, 1987, 363, 380, 376.

¹¹ M. BRADANOVIĆ, 2020, 539.

¹² M. GJIVOJE, 1969, 55.

¹³ N. MENDEŠ, 2007, 152.

Sl. 4. Ploča s grbom obitelji Loredan i jednim neatribuiranim grbom
(foto: N. Beg)

bila uzidana. Nalazila se na zidu kuće Profaca na adresi Radnička 1. Grbovi u monografiji nisu pripisani nijednoj obitelji.¹⁴ Međutim, grb s motivom cvjetova može se pripisati obitelji Loredan. Identične cvjetove nalazimo kao motiv na grbu Loredan na zidu palače u Barbanu.¹⁵ Iz približno istog vremena je i grb podestata Domenica Loredana iznad gradskih vrata u Motovunu koji radi majstor motovunskih lavova.¹⁶

Vladislav Brusić navodi popis rapskih knezova i priora i pripadnici obitelji Loredan spominju se kao knezovi godine 1431. (Julijan Lauredano) i 1481. (Nikola Lauredano).¹⁷ Grb rapskog kneza Nikole Loredana nalazi se na ulomku renesansnog kamina koji se danas čuva u gradskom lapidariju u gradu Rabu.¹⁸ Ploču bismo mogli datirati u 80-e ili u 30-e godine 15. stoljeća.

Majstor Ilija i majstor Marko

Ploča s grbovima Minio, Nimira i Badoaer značajna je i zbog toga što se na njoj spominje majstor koji ju je izradio, a to je majstor Ilija. Ime majstora

¹⁴ G. OŠTRIĆ, 2002, 157, 158.

¹⁵ S. BERTOŠA, 2012, 554.

¹⁶ M. BRADANOVIĆ, 2021, 305.

¹⁷ V. BRUSIĆ, 1926, 154.

¹⁸ D. MLACOVIĆ, 2012, 349.

Sl. 5. Ploča s potpisom majstora Ilije i Marka
(foto: N. Beg)

Ilije spominje se i na kamenoj ploči koja se nalazi na podu u zvoniku sv. Ivana Evanđeliste (Sl. 5).

Ostavio je svoj potpis i u Kraljevici na župnoj crkvi sv. Nikole.¹⁹ Uz njegovo ime u Kraljevici se spominje godina 1471. što znači da je već tada ondje bio djelatna.²⁰ Ploču s grbovima i potpisom majstora Ilije spominju C. Fisković u svojem radu²¹ o rapskim klesarima, D. Mlacović u knjizi o rapskom plemstvu²² i M. Domijan u monografiji o gradu Rabu.²³

Iako je njegov potpis sačuvan, dosad ovome majstoru nije posvećena veća pažnja. Razlog je vjerojatno nedostatak važnijih cjelovitih radova koji bi mu se mogli pripisati. Zasad su poznata tri njegova angažmana: rad vezan za dosad spomenute grbove u vili Antoinetti, rad vezan za crkvu sv. Nikole u Kraljevici te angažman (vjerojatno) vezan za rapsku crkvu sv. Ivana Evanđeliste.

Pretpostavljamo kako je radio i na crkvi sv. Ivana Evanđeliste budući da se u zvoniku nalazi kamena ploča s potpisom. Na ploči piše: *OPVS. ELIE. ET. MARCI.* Natpis nam govori kako je Ilija ovdje radio s majstorom imenom Marko. O majstoru Marku nema podataka te je ovo jedan od rijetkih, a moguće

¹⁹ M. BRADANOVIĆ, 2018, 161.

²⁰ M. BRADANOVIĆ, 2012, 69.

²¹ C. FISKOVIĆ, 1948, 7.

²² D. MLACOVIĆ, 2012, 124.

²³ M. DOMIJAN, 2000, 65.

Sl. 6. Ploča na crkvi sv. Nikole u Kraljevici (foto: N. Beg)

i jedini spomen majstora Marka. O rapskim kiparima i klesarima pisali su C. Fisković koji je vrlo detaljno obradio navedenu temu, a zatim i Marijan Bradanović. Usput najvažnija imena rapskih klesara i kipara spominje i M. Domijan²⁴ u već spomenutoj monografiji. Meri Kunčić se, u kontekstu priče o rapskim obrtnicima²⁵, također dotiče ove teme. Nekog zidara Marka djelatnog u prvoj polovici 15. stoljeća spominje tek tekst C. Fiskovića²⁶. Čitajući ove tekstove upoznati smo s najvažnijim akterima rapske klesarske i kiparske scene. Međutim, otkrivanjem potpisa ovih dvaju majstora u crkvi sv. Ivana Evanđeliste postavlja se pitanje na čemu su točno radili. Budući da je kamen s potpisom nađen u zvoniku spomenute crkve, najvjerojatnije je kako su bili zaduženi za neku gradnju. Moguće je i da je kamen donesen s nekog gradilišta u blizini crkve, ali to je najmanje vjerojatno. Za natpis s potpisom Marka i Ilije u zvoniku sv. Ivana možemo pretpostaviti da je iz godine 1481. kada se spominje popravak samostana konventualaca sv. Ivana. O tome je postojao natpis koji spominju R.

²⁴ M. DOMIJAN, 2000, 65, 66, 102, 104, 125, 178, 181, 194, 208, 216.

²⁵ M. KUNČIĆ, 2013, 106–120.

²⁶ C. FISKOVIĆ, 1948, 7.

Sl. 7. Južno pročelje crkve sv. Nikole u Kraljevici
(foto: N. Beg)

Eitelberger i Frey (Frey ga više nije vidio 1911.).²⁷ Natpis u prijepisu donosi Eitelberger: *DOCTORIS. EGREGII. FRATRIS. GEORGII DE SCVUTHERO. BENEFICIO. 1481.* Nalazio se na izlazu iz klaustura.²⁸ Iz njega proizlazi kako je neki fratar Georgije²⁹ iz Skadra dao nešto napraviti, tj. dao je nekakav beneficij samostanu godine 1481.

Natpis na crkvi sv. Nikole u Kraljevici smješten je visoko na zapadnom pročelju zvonika.

²⁷ O. BADURINA, KNJIGA II, 40.

²⁸ R. EITELBERGER VON EDELBERG, 1861, 82.

²⁹ Najvjerojatnije je riječ o imenu "Juraj".

Uklesan je na pravokutni fino klesani kameni blok. Prijepis natpisa glasi: +MCCCCLXXI OPVS. ELIA. E. Uvriježeno tumačenje natpisa je kako je 1471. dovršena gradnja crkve. *Efficere* znači dovršiti posao, a riječ *ecclesia* (crkva) bila je često skraćivana u izvorima. Neki pak čitaju natpis kao *opus Elie episcopi*, tj. da je crkva djelo biskupa Ilije, ali u to vrijeme nema senjskog ni modruškog biskupa Ilije.³⁰ Međutim, znajući za kamen iz crkve sv. Ivana Evanđeliste u gradu Rabu i potpis majstora Marka otvara se pitanje je li majstor Ilija tamo radio s majstorom Markom? Ako je tako, majstor Marko je mogao i ovdje biti potpisan, ali čini se da nije jer kamen ne djeluje odlomljeno, a iza slova *E* ne nazire se slovo *T*, već samo neki nepoznati znak za koji se ne može razaznati je li namjerno uklesan ili je nastao kao naknadno oštećenje. Neki autori postavljaju pitanje je li to natpis sa sadašnje ili stare crkve sv. Nikole koja je tu stajala ili je kamen donesen? Na kraju se opredjeljuju za mišljenje kako je kamen sa stare crkve iz 1471. godine.³¹ Drugi autori također spominju staru crkvu u Kraljevici koja je dovršena 1471. godine i natpis o tome koji je sačuvan u tornju.³²

Vjerojatno je majstor Ilija u Kraljevici radio za obitelj Frankopan, najvjerojatnije za Martina Frankopana koji je poznat kao donator gradnji crkava na području Vinodola. U vrijeme završetka crkve sv. Nikole Kraljevica je bila pod jurisdikcijom Hreljina koji je bio pod vlašću Frankopana. Godine 1449. sporazumom u Modrušu Frankopani među sobom dijele svoje posjede te su gradovi Hreljin i Drivenik pripali krčkom knezu Ivanu VII. mlađem.³³ Međutim, 1451. godine Ivan VII. koprnene posjede prepušta braći kako bi dobio grad i otok Krk. Hreljin, a time i Kraljevicu, vjerojatno je dobio knez Martin jer se u jednom izvoru spominje kako je knez Martin bratu i sinovcu (Stjepanu i sinu Bernardinu) namijenio, uz Trsat i Novi, možda još i Hreljin i Drivenik.³⁴

Zaključak

Za sve navedene spolije postavlja se pitanje gdje su izvorno stajale. Za ploču s tri grba s Ilijinim potpisom, kao i za ploču s prikazom dvaju grbova (od kojih je jedan grb obitelji Loredan), vjerojatno je kako su stajale na nekoj javnoj

³⁰ I. CAR, 2021, 107.

³¹ J. BURIĆ, 1990, 63.

³² I. ŽIC, *Sušačka revija*, URL: <http://www.klub-susacana.hr/revija/clanak.asp?Num=68&C=22> (2023-5-15)

³³ M. KRUHEK, 1988, 39.

³⁴ V. KLAIĆ, 1901, 237, 266.

građevini. Takva je pretpostavka vjerojatna zbog njihovih dimenzija, ali i zbog toga što su prikazani grbovi kapetana ili gradskih knezova te su objedinjeni. To je mogao biti Knežev dvor ili gradske zidine. Knežev dvor se u 15. stoljeću više puta obnavljao. Gradske zidine su se popravljale i gradile u drugoj polovici 15. i u 16. stoljeću; sa zapadne su se strane podigle kula sv. Kristofora i kula Gagliarda, a među njima se stvara sustav dvostrukih vrata na čijem arhitravu su bili grbovi gradskog kneza i kapetana.³⁵ Možda je ploča na kojoj je jedan od grbova grb Loredan bila na navedenom arhitravu. Za grbove manjih dimenzija (obitelji Benedetti ili Malatesta) moguć je izvorni smještaj na kući plemićke obitelji.

Analizirajući natpise s potpisom majstora Ilije treba obratiti pažnju i na način potpisa. Na natpisu iz Maharzeve vile na Rabu potpisao se početnim slovom *H*, dok se na ostala dva natpisa potpisao početnim slovom *E*, što nameće pitanje radi li se o istoj osobi. Ako se radi o istoj osobi, ne zna se zašto su potpisi različiti. Je li moguće kako ga je potpisao neki njegov suradnik? Pritom možda nije bilo toliko važno kako se piše ime jer se zna tko je majstor Ilija te je općepoznato da se to ime može pisati u obje varijante. Ili se, pak, radilo o grešci zbog nedovoljne pismenosti onoga tko je uklesao potpis?

Za razdoblje u koje smještamo ova zbivanja nije neobično da autori heraldičke skulpture vode i graditeljske radove.³⁶ Stoga treba uzeti u obzir mogućnost dvojake uloge majstora Ilije (a možda i Marka). Osim što je klesao u Rabu i Kraljevici, mogao je biti i zidar ili graditelj objekata. Time se otvara mogućnost postojanja dosad nepoznate klesarske/graditeljske radionice. Stoga treba razmotriti i atribuciju te graditeljska ostvarenja na području Kvarnera iz vremena Ilijina djelovanja. Budući da ga nalazimo na Rabu i u Kraljevici, očito je bio djelatna na širem području Kvarnera, ali i obale Vinodola. Djelovanje majstora Ilije na Rabu i u Kraljevici povezuje dva lokaliteta koja su se u drugoj polovici 15. stoljeća nalazila u dva entiteta, a to su Mletačka Republika i Hrvatsko-ugarsko kraljevstvo. Budući da je Ilijina uloga bila dvojaka (klesar i graditelj), nije isključena mogućnost kako je upravo on klesao elemente arhitektonske dekorativne plastike crkve u Kraljevici na kojima se vide elementi kasne gotike kao što je gotičko svijeno uže na svodu u unutrašnjosti.

³⁵ M. KUNČIĆ, 2013, 103.

³⁶ M. BRADANOVIĆ, 2023, 57.

Literatura

I. Arhivski izvori

Odoriko BADURINA, *Kamporske kronike*, Knjiga II, Arhiv franjevačkog samostana sv. Bernardina (sv. Eufemije), Kapor (Rab)

II. Knjige i članci

Irena BENYOVSKEY LATIN, Mobilnost i umreženost mletačkih knezova u istočnojadranskim gradovima od kraja 13. stoljeća do Zadarskog mira (1358.), *Povijesni prilozi*, 40/61, 2021, 193–263.

Slaven BERTOŠA, Gli orizzonti mediterranei della famiglia veneziana Loredan, *Atti*, XLII, 2012, 554.

Marijan BRADANOVIĆ, Aspice hunc opus mirum, u: Ivan JOSIPOVIĆ – Miljenko JURKOVIĆ (ur.), *Tra Venezia a Zara – contributi del Quarnero alla scultura del Trecento per il professor Nikola Jakšić*, International Research for Late Antiquity and the Middle Ages, University of Zagreb, University of Zadar, Zadar – Zagreb – Motovun, 2020, 535–543.

Marijan BRADANOVIĆ, Mens acris in corpore commodo, u: Marijan BRADANOVIĆ – Miljenko JURKOVIĆ (ur.), *Andat e in moleca per Ivan Matejčić*, University of Zagreb – International Research Center for Late Antiquity and the Middle Ages, Motovun, 2021, 299–313.

Marijan BRADANOVIĆ, Hic requiescet corpus tuum, u: Brigitta MADER (ur.), *Markov lav s Armerije*, Humanističko društvo Histria, Koper Capodistria, 2023, 35–69.

Marijan BRADANOVIĆ, Graditeljstvo Vinodola u doba pavlina, *Criquenicza 1412. Život i umjetnost Vinodola u doba pavlina* (katalog izložbe), Crikvenica, 2012.

Marijan BRADANOVIĆ, Kraljevica - nagovještaji ranobaroknog doba u: Ines SRDOČ-KONESTRA – Saša POTOČNJAK (ur.), *Putovima Frankopana*, Primorsko-goranska županija, FFRI, Rijeka, 2018, 159–161.

Vladislav BRUSIĆ, *Otok Rab*, Franjevački samostan sv. Eufemije, Rab, 1926.

Josip BURIĆ, *Iz prošlosti Kraljevice*, Župni ured Kraljevica, 1990.

Radoslav BUŽANČIĆ, Trogirski i hvarski opus Trifuna Bokanića, *Klesarstvo i graditeljstvo*, XX1, 1–2, 2010.

Ivona CAR, Povijest župe sv. Nikole Kraljevica do kraja XX. stoljeća, u: Radmila TOIĆ (ur.), *Zbornik Kraljevice*, Udruga u kulturi Stol, Kraljevica, 2021, 103–126.

Miljenko DOMIJAN, *Rab: grad umjetnosti*, Barbat, Zagreb, 2007.

Rudolf EITELBERGER von EDELBERG, *Die Mittelalterliche Kunstdenkmale Dalmatiens in Arbe, Zara, Trau, Spalato*, Wien, 1861, 1–180.

Cvito FISKOVIĆ, Andrija Aleši i ostali majstori u Rabu, *Prilozi povijesti umjetnosti u Dalmaciji*, 5/1, 1948, 5–44.

Marinko GJIVOJE, *Otok Korčula*, vlastita naklada, Zagreb, 1969.

- Miroslav GRANIĆ, Stari rapski grbovi i pečati, u: Andre MOHOROVIČIĆ (ur.), *Rapski zbornik I*, Zagreb, Rab, 1987.
- Sara GRINZATO, *Villa Badoer Fattoretto. La storia*, 2015.
- Vjekoslav KLAJČIĆ, *Krčki knezovi Frankapani*, Knjiga I, Matica hrvatska, Zagreb, 1901.
- Milan KRUHEK, Vinodol od kneževa Krčkih do zrinsko-frankopanske urote u: Jasna TOMIČIĆ (ur.), *Prošlost i baština Vinodola* (katalog izložbe), Zagreb, 1988, 35–38.
- Meri KUNČIĆ, Rapski obrtnici, umjetnici i medicinski djelatnici te njihovi klijenti na Rabu u drugoj polovici 15. stoljeća, *Zbornik Odsjeka za povijesne znanosti Zavoda za povijesne i društvene znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti*, 31, 2013, 77–126.
- Nikša MENDEŠ, *Prikaz izložbe grbovi i rodoslovlja grada Trogira*, izložba autorice Danke Radić, Muzej grada Trogira, 2007, 150–152.
- Dušan MLACOVIĆ, *Građani plemići. Uspon i pad rapskog plemstva*, Zagreb, Leykam, 2012.
- GOROSLAV OŠTRIĆ, *Monumenta heraldica*, Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Rijeka, 2002.
- Ivan PEDERIN, Uprava, crkva, politika i kultura na Rabu u XVI. stoljeću, *Rad zavoda povijesnih znanosti HAZU u Zadru*, sv. 36, 1994, 125–168.
- Alberto RIZZI, *Scultura esterna a Venezia*, Stamperia di Venezia, 1987.
- Wilhelm von SCHLEYER, *Arbe. Stadt und Insel*, Wiesbaden, 1914.
- Sandro TIBERINI, Araldica e storia sociale: possibili esempi perugini tra medioevo ed etamoderna, u: *Bollettino della Deputazione di storia patria per l'Umbria*, 190, 2014, 279–332.
- Hrvoje TURK, *Povijest turizma i ugostiteljstva otoka Raba*, Hrvatsko geografsko društvo, Rijeka, 1994.

III. Internetski izvori

- Igor ŽIČIĆ, Kraljevice, *Sušačka revija*, URL: <http://www.klub-susacana.hr/revija/clanak.asp?Num=68&C=22> (2023-5-15)

BETWEEN KRALJEVICA AND RAB – ABOUT THE CRAFTSMAN ILIJA
AND THE UNKNOWN KVARNER WORKSHOP FROM THE SECOND HALF
OF THE 15TH CENTURY

Summary

The coats of arms of the patrician families were embedded as spolia in the Villa Antoinette, also known as Maharzeva vila in the town of Rab. One of the slabs on which the coats of arms are carved bears the signature of the master craftsman Ilija. After a short introduction through the attribution of coats of arms to certain families, other known works signed by master craftsman Ilija are listed. These are stone slabs in the bell tower of St John the Evangelist on the island of Rab and the Church of St Nicholas in Kraljevica. In conclusion, the possible places where the coats of arms could have originally stood are considered. It is pondered upon exactly what Ilija did at the Church of St John the Evangelist with his associate craftsman Marko, and whether there is the possibility that Marko and Ilija worked together on the church in Kraljevica. The dates of their signed works are given and the thesis is presented about the existence of a Kvarner workshop whose members were master craftsmen Ilija and Marko, masons and builders, and which operated in the wider area of Kvarner.

Keywords: master craftsman Ilija, master craftsman Marko, stonemason's workshop, Kraljevica, Rab, 15th century